

Peter Gašparík

Smrť v Tatrách

KRIMI

MARENČIN PT

Venované Vysokým Tatrám

Peter Gašparík
Smrt' v Tatrách

MARENČIN PT

© Peter Gašparík, 2023
© Marenčin PT, spol. s r. o., Bratislava, 2023
Jelenia 6, 811 05 Bratislava
marencin@marencin.sk www.marencin.sk
Cover © Marenčin Media, 2023
Layout © Marta Blehová, 2023
1017. publikácia
1. vydanie

ISBN 978-80-569-1167-9 (viaz.)
ISBN 978-80-569-1168-6 (ePDF)
ISBN 978-80-569-1169-3 (ePub)

„Korneee!!! Kornelko!!!“ kričal na mňa niekto v sne, až kým som sa nezobudil. Otrávene som si pretieral oči a pokúšal som sa pripomenúť si, kto to tam na mňa vykrikoval. Viem, že som niekam utekal a že som sa stále obracal, či je môj neviditeľný prenasledovateľ ešte za mnou. Nevidel som ho, len som počul kroky a cítil som, že je stále tam. Hnusný pocit.

Striasol som sa a pomaly som sa zviechal z postele.

No a potom začal na mňa niekto v tom sne kričať. „Korneee!!! Kornelko!!! Tadiaľto.... sem, sem...“ Niekto mi prišiel na pomoc a chcel ma zachrániť. Ale kto?

Pri čistení zubov som si uvedomil, že ma čaká klasická nešťastná sobota osamoteného Kornela. Hlavný bod programu: upratovanie. Činnosť, ktorú som nenávidel snád viac ako platenie účtov. Platenie účtov, to bol ďalší bod na zozname. Už aby som to mal celé za sebou. Zapol som vysávač a nezáživne som prechádzal každým decimetrom

štvorcovým, každým kútikom svojho päťdesiatmetrového bytíka. Keby som mal len o čosi väčší byt, tak ma hádam pri tom upratovaní od nudy a odporu aj porazí.

Načo sú niekomu päťstometrové domy? Okrem toho, že tieto nadmerné bývania sú z princípu neekologické, ja si pri nich vždy len predstavím to množstvo upratovania. To množstvo prachu, zaprášených predmetov, zájdených hrán a kútov. Ja viem, oni majú upratovačky a iný personál. Lenže aj na ten treba zarobiť. A tak potom človek zarába len na to, aby sa mu mal kto starať o majetok, a tak dookola. A keď sa mu náhodou prestane dariť, tak začne kradnúť alebo musí prepúšťať, a keď prepustí všetok ten personál, musí začať upratovať sám. A potom už nič nerobí, len upratuje a vlastne už ani nemôže zarábať, len čistí a vysáva. Ak by to totiž neurobil, utopil by sa v prachu a v špine. Predstavoval som si, ako sa milionári s obrovskými majetkami topia v prašných haldách, zatiaľ čo si tu ja, Kornel Karovič, pokojne vysávam malé chuchvalčky prachu vo svojom útulnom bytíku. A hneď mi bolo takto lepšie.

Zrazu sa mi zazdalo, že niekto búcha na stenu. Vypol som vysávač a načúval som. Nič. Žeby zas nespokojný sused? Pozrel som na hodinky na mobile, bolo deväť, to nie je tak skoro. Vysávač som pre istotu nechal vypnutý a rozhodol som sa, že idem radšej čistiť kúpeľňu. Vysávanie dokončím neskôr. Už sa mi stalo, že pánovi doktorovi odvedľa sa zdalo, že vysávam priskoro, a potom sme si to na chodbe museli

vyjasňovať. Dnes sa mi nechcelo s nikým hádať a vlastne sa mi nechcelo ani nikoho stretnúť. Chcel som len mať taký deň so sebou a pre seba. To je tá výhoda v nevýhode tých, čo žijú sami. Môžu byť sami so sebou, môžu si aspoň na chvíľu oddýchnuť od okolitého sveta. Lebo, priznajme si, ten okolitý svet nie je väčšinou ktovie čo. Možno voľakedy, vtedy za niečo stál. Teraz však nestojí za nič. A tí, ktorí nás dennodenne presviedčajú o opaku, klamú. Jedlo nie je jedlom, vzduch nie je vzduchom, človek nie je človekom. Nič nie je tak, ako bolo odjakživa a ako má byť donekonečna. Nič. Všetko sme my, akože páni tvorstva, zničili. Ani by som sa nečudoval, keby všetky zvieratá sveta spravili celoplanetárnu koalíciu a túto planétu nám vzali. Ved' ona predsa nepatrila a nepatrí iba nám, žijú na nej milióny iných tvorov a rastlín. Odkiaľ berieme právo takto si našu matku Zem privlastňovať a ničiť? Toto sa mi hnalo hlavou, keď prichádzal hlavný bod programu, umývanie záchodovej misy. Zlaté latríny! Prečo vás len zrušili? Radšej budem mrznúť s holým zadkom vonku, ako každý týždeň absolvovať tento proces konfrontácie s pozostatkami vlastných výlučkov. Ale čo sa musí, to sa musí. Zatnem zuby a dokončím, čo treba. Čert aby to celé vzal. Nech si vezme celý tento náš svet a nech príde nový, lepší.

Obed, nešťastný obed. Nechce sa mi variť len pre seba jedno z tých piatich jedál, ktoré ovládam. Najradšej by som ani nejedol, ved' aj tak potrebujem schudnúť. Ale to nejde.

Jesť sa musí. A chudnutie? To odložím na inokedy. Odkrojím si krajec chleba, naložím si naň poriadne masla, posolím, k tomu si nakrámam klasický údený oštiepok a cibuľu. Ticho prežúvam a hľadím von oknom. Tak ako generácie predo mnou, vychutnávam si tie isté chute ako voľakedy, aj keď ich cibuľa a oštiepok určite vtedy chutili inak. Ich výhľad bol však určite iný. Pohládzal končiare a stráne, kdežto ten môj sa kľže po priamkach a úsečkách susedných panelákov s nádejou, či skôr bez nádeje, že sa zachytí o niečo pekné.

Čo ak takto vyzerá depresia? napadne mi. Možno depresia a možno len strach z toho, čo ma čaká. Idem totiž otvoriť internetbanking. Každý mesiac si robím finančnú rekapituláciu a som si istý, že to, čo ma teraz čaká v mojich účtoch, som nezažil snáď nikdy. Bude tam len mínus, mínus a mínus a hypotekárna splátka pred nami. S hlavou naloženou v smútku pristúpim k oknu. Vonku je zamračené, ale neprší. Na detskom ihrisku pod domom naháňajú rodičia svoje malé deti.

„Veď si ani len rodinu nemôžem založiť... aj keby som mal s kým... čo ani nemám... čo je toto za svet, keď si chlap ani len rodinu nemôže založiť... aby som ju uživil, mal by som ešte oveľa väčší stres... Ako to robia tí ostatní?“

Otočím sa späť a obzerám sa po byte.

„Ako uniknúť z tejto klietky?“

Pohľadom zavadím o bar. Nazývam tak poličku v obývacej stene, ktorá sa dá zamknúť na kľúčik. Viem presne,

čo skrýva. Nechcem však piť. Takto sám a zo smútku. Ako uvoľnenie stresu, nepoviem, to áno. S ostatnými, pre zábavu a na prelomenie ľadov, tiež. Ale zo smútku a z beznádeje, to sa mi zdá divné. Tak ďaleko som sa ešte nedostal. Pozriem na laptop a niečo mi zovrie žalúdok. Všetko, len nie ten internetbanking. Nechcem vidieť tie červené mínusové čísla. Čert aby to celé vzal, aby si si celý tento náš svet zavesil v pekle na klinec a hádzal si tam doň ohnivé šípky.

V tom bare sú naozaj všelijaké poklady. Zapnem radšej telku. RTVS 24 ukazuje akýsi záchranný tím, ktorý v Tatrách pátra po mamičke s deťmi. Všade samé nešťastie. Keby aspoň to slnko zasvietilo. Keby som žil tam v Tatrách, tam by som mal aspoň zovšadiaľ krásny výhľad. A čistý vzduch. Nemusel by som sa tu rozkladať v tejto našej Bratislave.

Podvedome sa približujem k baru, keď tu niekto zabúcha na dvere. Pozriem najprv cez priezor a prvé, čo uvidím, sú červené ušné lopáriky môjho kolegu Ucha. Otvorím, Ucho rýchlo vojde dnu a pohľad hodí na telku.

„Presne tam ideme... rýchlo sa pobal'... starý to chce mať z prvej ruky...“

„Chválapánu...“ vypustím zo seba nevdojak potichu, ale hneď sa zarazím.

„Hovoril si niečo?“ spýta sa Ucho figliarsky.

„Dúfam, že starý nezabudne na ten víkendový príplatok,“ odpoviem nahlas, ale v duši mi zapiští šťastný hlások, ktorý sa teší, že aspoň na chvíľu budem môcť odtiaľto uniknúť.

A vtedy si spomeniem, kto to na mňa volal v tom sne.
Matka. Moja nebohá mama.

Dlho som ju nepočul. Ahoj, mami.

„Počkaj ma dole v aute!“

„Dobre,“ odpovie Ucho.

Z môjho kolegu Ucha, ktorého sme tak prezývali pre jeho nádherne tvarované, prečnievajúce a trošku nadrozmerne ušnice, sa už stal ostrieľaný novinár. Ešte to nebol starý mediálny mazák, ale už mal v sebe vybudovaný ten správny základ. Neveril nikomu a ničomu, zabudol na škrupule a pochopil, že ak sa chce v tomto svete presadiť, musí myslieť hlavne na seba a na svoj prospech. Ja som ale mal podozrenie, že vo vnútri zostal idealistom, stále verí v morálku a to, ako sa správa, je len pokus presvedčiť seba i okolie, že je iný ako v skutočnosti. Akoby v ňom kdesi v hĺbke pod vrstvou prachu navždy stálo staré neporušené desatoro a ani za celý svet sa ho nevedel zbaviť. Pokúšal sa ho skryť, ako len vedel, ale márne. Nedokázal ho nadobro opustiť. A to v našej divokej branži nikomu neprospieva.

Rýchlo som si nahádzal veci do ruksaka a navliekol sa do čistých vypratých texasiek. Takmer som ich nezapol. Kde

sú tie časy, keď som mal na bruchu pravidelné tehličky? Sú nenávratne preč. Zmier sa s tým. Teraz tam máš namiesto tehličiek balón, nafúknutý mech, do ktorého sa ale aspoň zmestia všetky tie chmeľové zázraky, ktoré ti pomáhajú prežiť. Zázraky z chmeľu, vody a sladu. Mňam. Kašľať na tehly, keď má človek bazén.

Vyjdem von a zistím, že poprícha. Neškodne, ale predsa. Prechádzam zrakom parkovisko pred panelákom, ale nevidím ani našu vyjazdenú Fabiu, ani žiadne iné auto z našej erárnej flotily. Bezradne tam stojím a Ucho si ma pravdepodobne niekde vychutnáva, pozorujúc moju bezradnosť. Potom začujem krátke zatrúbenie. Vychádza z novučíckého kriklavo zeleného Meganu. Je taký vyleštený, že sa trochu blýska aj v tom prítmí, ktoré vládne všade naokolo.

Sadnem si a hneď si všimnem, že je ako zo škatuľky. Vláda tam taká čistota, že sa takmer bojím si doň sadnúť, aby som ho nepoškvrnil. V príliš čistých priestoroch sa vždy cítim nesvoj. Moje auto takéto čisté hádam nebolo ani vtedy, keď som ho kúpil. Nevdojak si spomeniem na vtipný doplnok starého hesla, ktoré sme si hovorili na základnej: Čistota pol života – a špinavosť celý. Takmer ho vyslovím nahlas.

„No čo je, Koro... sadaj! Ponáhľame sa!“

Tak sa teda odhodlám.

„Nepovedz mi, že sme do stajne získali nového tátoša,“ prehodím, keď si zapínam pás.

„Ale kdeže. To je moje.“ Nevie zakryť svoju hrdosť.

„Tvoje?“ spýtavo zdvihnem nielen hlas, ale aj obočie.

„Moje vlastné!“ Prikývne na potvrdenie.

„A čo si vykradol banku... alebo sa tatkovci pľasli po vrecku... alebo de..“

„Neblázni! Klasika, lízing!“

„Aha... a neplakal si minule na pive, že už nemáš ani na to pivo, že všetko ide na úvery?“

„Refinancoval som!“ vyhlási Ucho hrdo a spokojne. S nadšeným úsmevom.

„Čo sa usmievaš, ty dilino... veď to raz budeš musieť splatiť. Dovtedy to nie je tvoje auto, ale auto lízingovky.“

„Ale no tak, Koro, nevyrývaj, budeme musieť spolu pár dní vydržať...“

Na to už neviem odpovedať. Má pravdu. Budeme musieť spolu vydržať. A to nebude ľahké.

„A tú farbu si vyberal ty? Mám pocit, že som cukrík v zelenom cukríkovom balení.“

Na to už Ucho radšej neodpovie.

Mlčíme až po Donovaly. Cestou sa zotmelo, ale mne sa aj tak nedalo zaspáť. Snehové záveje na mňa svietili z hlbokej tmy. Zazdá sa mi, že aj Ucho je unavený, a tak prvý preruším bobríka urazenej mlčanlivosti.

„Nechceš vymeniť?“

Pokrúti hlavou.

„Tak mi aspoň povedz, čo sa deje. Prečo nás tam starý poslal. Prečo je to také dôležité.“

„Veď si videl správy... máš oči...“

„Ale no tak, Ucho, už prestaň, neurážaj sa. Ja ti to auto prajem. Povedal som ti to len z akejsi povinnosti staršieho kolegu, aby si si na tie úvery...“

„Nepotrebujem žiadne nevyžiadané rady.“

„Dobre, nechajme to. Uzavrime to...“

V sekunde vpravo pri diaľnici zbadám tieň v chabom svetle lesknúceho sa snehu.

„Pozor! Stoj!“

A ľavou rukou skrútim volant doprava na krajnicu, zatiaľ čo ucho brzdí. Vo svetle našich spomaľujúcich sa reflektorov, tesne pred autom, prebehnú laň s mláďaťom. Laň sa na druhej strane cesty otočí a na maličkú chvíľu sa nám spoja pohľady. Navždy si budem ten pohľad pamätať. Akoby mi bola vďačná. Akoby sme sa v blízkosti smrti, keď sme sa navzájom zachránili a prežili, navždy spojili. Potom sa otočí, odbehne a ja sa vrátim z momentu večnosti späť do reality.

Zostaneme stáť, či skôr visieť, v jarku plnom snehu tesne pred predposlednou donovalskou zákrutou. Ucho beží dozadu po trojuholník a ja zapnem na telefóne baterku a idem ňou mávať na cestu. Zadok Meganu totiž trčal do vozovky a to je naozaj nebezpečné. Asi desiate auto nám zastaví. Z terénnej Hondy s nasadenými reťazami s bansko-bystrickou značkou vystúpil otrlý podsaditý päťdesiatnik.

„Paštikári sa vydali do sveta,“ neodpustí si poznámku, keď vyťahuje lano.

„Prebehli nám pred nosom lane. Ledva to ubrzdil,“ poviem mu a pri druhej vete kývnem hlavou smerom k Uchovi.

Chlapík sa otočí ku mne a skúmavo na mňa chvíľočku hľadá. Akoby chcel zistiť, či hovorím pravdu.

„Je ich tu teraz ako maku. A šibe im. Tým zverom,“ povie a pokračje v našej záchrane.

„Ako ľuďom,“ dodám.

Znova sa na mňa pozrie a usmeje sa. Som mu sympatický.

„Až tak zas nie.“

Šikovne nasadí lano a odtiahne nás tých pár metrov až po vrchol priesmyku. Máme šťastie. Evidentne v tom má prax. Nechce žiadne peniaze, a tak od nás dostal aspoň úprimnú vďaku a nejaké knihy z edície nášho denníka, ktoré nosí Ucho zo sebou.

Auto prežilo. Iba pravá strana blatníka sa trochu pokrčila.

Keď znova uháňame za naším cieľom, Ucho povie:

„Mal som pocit, že sme jemne zavadili o jej kopyto.“

„Aj ja,“ odpoviem.

„Stotiny sekundy...“

„Veru...“

A potom, že neexistuje osud. Osud, ktorý v žiadnom prí-

pade nemáme v rukách. Hoci mnohí hlupáci sú presvedčení o opaku.

„Ešte by som nechcel zomrieť...“ povie Ucho.

A ja? Mne je to asi jedno. Rozmýšľam, že mu neodpoviem, aby som nekazil jeho mladistvé ilúzie.

„Mne je to jedno,“ nevydržím a poviem to predsa len nahlas.

Ucho na mňa vážne pozrie.

„Neverím,“ odvetí.

A potom cestujeme mlčky až do Smokovca.